

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 33P/115/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123208743
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kordošová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:2123208743.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti S.: M., narodený XX.XX.XXXX, V., narodený X.X.XXXX a P., narodená X.X.XXXX, všetky deti bytom ako matka, deti matky: V. S., narodená XX.XX.XXXX, A. XXX, zastúpená: Kanisová & Kanis Advokátska kancelária s. r. o., Ďumbierska 3F, Bratislava, a otca: P. S., narodený X.X.XXXX, A. XXX, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Nariaduje sa neodkladné opatrenie, podľa ktorého je otec povinný do právoplatného skončenia konania vo veci samej platiť mesačne výživné na maloletého M. vo výške 84 eur, na maloletého V. vo výške 83 eur a na maloletú P. vo výške 83 eur, na všetky deti vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletých detí.

II. Maloletým deťom sa na ich zastupovanie v tomto konaní ustanovuje opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava.

odôvodnenie:

1. Matka sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 9.11.2023 domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil otcovi povinnosť platiť výživné na ich tri maloleté deti do rozvodu manželstva rodičov, s ktorým konaním je spojené aj konanie o úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k nim. Matka v odôvodnení návrhu uvádzala, že rodičia naposledy žili spoločne s maloletými deťmi na adrese A. XXX v rodinnom dome, ktorý bol vyňatý z BSM, a preto je v podielovom spoluvlastníctve manželov. Partnerský vzťah bol spočiatku bezproblémový, s výnimkou bežných nedorozumení. Postupom času sa však zo strany manžela začala prejavovať agresia, ktorá sa stupňovala. Matka situáciu dlhodobo neriešila, lebo sa bála a dúfala, že otec s agresívnym správaním prestane a budú spolu môcť ďalej žiť ako riadna a kompletná rodina. Otec na matku útočil čoraz pravidelnejšie, najmä verbálne tak, že ju vulgárne urážal. Približne raz do mesiaca matku aj zbil, fackoval, kopal a asi raz za pol roka maximálne surovo. Situácia v domácnosti začala byť pre matku alarmujúca, keď sa agresia otca prejavovala už aj voči maloletým deťom, ktoré taktiež začal biť, aj pre maličkosti, prípadne preto, že mal sám zlú náladu. Na základe neprípustného správania otca podala matka na príslušnom oddelení policajného zboru aj trestné oznámenie (v tom čase bola s deťmi dočasne ubytovaná v krízovom centre), kde opísala násilie, ktoré bolo páchané voči nej a jej deťom. Dňa 23.6.2023 bol otec v zmysle § 27a ods. 1 Zákona o Policajnom zbore vykázaný zo spoločného obydlija na adrese A. 110 z dôvodu existujúceho podozrenia zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Matka následne podala na tunajší súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, aby bola otcovi uložená povinnosť nevstupovať do domu, v ktorom spoločne s maloletými deťmi žili a nepribližovať sa k matke na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov. Danému návrhu bolo v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu vyhovené.

2. Každý z rodičov už v minulosti podal na tunajší súd svoj návrh o rozvod manželstva a úpravu pomerov k maloletým deťom, ale konanie o návrhu otca vedené pod spisovou značkou 33P/46/2023

bolo zastavené z dôvodu jeho späťvzatia. Konanie o návrhu matky je vedené pod sp. zn. 33P/53/2023, pričom bolo taktiež súdom zastavené pre prekážku litispendencie, ale matka sa proti tomuto rozhodnutiu odvolala a vec bola predložená na rozhodnutie nadriadenému súdu. Otec podával aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, o ktorom tunajší súd rozhodol uznesením zo dňa 10.8.2023 pod č. k. 33P/48/2023-20 tak, že stanovil styk otca s deťmi na každý nepárny víkend od soboty od 9tej do nedele do 18tej hodiny a otcovi povolil uskutočňovať s deťmi videohovor každý utorok a štvrtok vždy od 18tej do 18.30 hod.

3. O maloleté deti sa v súčasnosti stará matka a mesačné výdavky na každé z detí uviedla v návrhu nasledovne: školské obedy 30 eur, školská družina 20 eur, školské potreby 16 eur, školské výlety 8,33 eur, rodičovské združenie 3,33 eur, záujmové krúžky 5 eur, výbava na krúžky 5,50 eur, strava 100 eur, hygiena a kozmetika 16 eur, obuv a odevy 20 eur, zdravotná starostlivosť 5 eur, dovolenky alebo pobyty 8,33 eur, doprava 10 eur, spolu 250 eur na jedno dieťa; okrem nákladov na bývanie, ktoré sú zahrnuté v jej osobných výdavkoch. Spoločne s výdavkami na bývanie predstavujú náklady na každé maloleté dieťa sumu cca 435 eur. Mesačné výdavky matky sú nasledovné: strava 120 eur, oblečenie 27 eur, hygiena a kozmetika 15 eur, voľnočasové aktivity 30 eur, doprava 100 eur, mobil 40 eur, zdravotná starostlivosť 17 eur, dovolenky a rekreačné pobyty 16,66 eur, mimoriadne (kultúrne akcie, darčeky atď.) 29 eur, hypotekárny úver na bývanie 530 eur, električka 70 eur, plyn (v súčasnosti drevo) 150 eur, internet 12 eur, spolu 1.136 eur. Matka je v súčasnosti zamestnaná v obchodnej spoločnosti B. s. r. o., so sídlom v C., S. XX, pričom jej priemerná čistá mesačná mzda (s daňovým bonusom) predstavuje sumu 775 eur. Matka si toho času tiež privyrába brigádami, z čoho má mesačný príjem cca 200 eur. Poberá rodinné prídavky na tri maloleté deti v celkovej sume 180 eur mesačne. Otec pracuje ako vodič kamiónu, avšak matka nemá presné informácie o jeho zamestnávateľovi, ani o jeho čistom mesačnom príjme; podľa jej informácií však predstavuje sumu cca 1.800 až 1.900 eur. Matka bola pôvodne s otcom ústne dohodnutá, že svoju vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom si bude plniť prostredníctvom zabezpečovania úhrad za bývanie a s tým spojených nákladov, a to až do rozvodu manželstva a následného usporiadania ich vzťahov, no otec tieto náklady prestal hradiť a na deti matke v súčasnosti už neprispieva. Matka sa postupom času dozvedá o rôznych neuhradených dlžobách súvisiacich s ich bývaním. Toho času kúria v dome drevom, lebo matka bola nútená dať odpojiť plyn, pričom náklady vychádzajú približne v rovnakej výške ako bola v minulosti splátka plynu. Matka tiež doplácala nedoplatok za internet, ktorý otec nehradil cca rok, lebo bez internetu sa nedokáže s maloletými deťmi riadne pripravovať do školy. Otec jej oznámil, že od novembra tohto roku nebude hradiť ani splátku hypotekárneho úveru, teda už odmieta platiť akékoľvek náklady súvisiace s bývaním maloletých detí. Obdobne konal už aj v minulosti, kedy vznikli dlžoby na splátkach hypotekárneho úveru i na platbách plynu a tieto potom dodatočne uhradil matkin otec. Otec sa tiež rozhodol, že matke vezme auto, ktoré rodičia nadobudli za trvania manželstva a ktoré je písané na jej meno. Pre matku by bol takýto scenár až katastrofálny, lebo by nedokázala bez auta deti vozit' do školy, ani sa prepravovať včas do práce. Matka sa v súčasnosti reálne obáva, že v dôsledku konania otca, ktorý je voči nej naďalej vulgárny a jeho správanie možno označiť prinajmenšom za neprimerané, môže následkom neplnenia si vyživovacej povinnosti matka spoločne s maloletými deťmi prísť o dom, v ktorom žijú. O prístupe otca svedčí aj priložená elektronická komunikácia rodičov, v rámci ktorej oznamuje matke, že neuhradil náklady spojené s bývaním a že tieto v ďalšom období ponecháva na jej výlučnej zodpovednosti. Nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by tunajší súd uložil otcovi povinnosť prispievať dočasne na výživu maloletých detí sumou 160 eur jednotlivo do rozhodnutia vo veci samej, je potrebné v záujme maloletých detí, ktorým tak bude zabezpečený stabilný príjem umožňujúci pokryť ich základné potreby v nevyhnutnej miere. Navrhovanou výškou výživného, na platenie ktorej žiada matka zaviazat' otca týmto návrhom, sa určuje dočasné výživné, a to aj vzhľadom na plánovaný rozvod rodičov. Výška vyživovacej povinnosti zodpovedá miere možností, schopností a majetkových pomerov otca a slúži na uspokojovanie základných životných potrieb oprávnených osôb, maloletých detí. Takouto výškou žiadaného výživného 3 x po 160 eur, spolu 480 eur, budú mať podľa matky deti vlastný príjem od otca, ktorý umožní matke bez ohrozenia všestranného vývoja a zdravia zabezpečovať a uspokojovať základné individuálne životné potreby detí. Úprava pomerov účastníkov je preto potrebná a nevyhnutná. Vo vzťahu k výške výživného doplnila, že požadovaná suma zodpovedá aj viacerým platbám, ktoré otec už v minulosti hradil, avšak s ktorými matka nemôže už ďalej počítať. Otec toho času nebýva s matkou v domácnosti, ale má zabezpečené individuálne bývanie a na úhrady spojené s bývaním maloletých detí a ich starostlivosťou už odmieta ďalej matke prispievať. Matka nedokáže s istotou predpokladať, či otec vykoná úhrady aj v ďalších mesiacoch, ani v akej výške budú uhrádzané, pričom komunikácia nasvedčuje skôr predpokladu, že úhrady vykonané nebudú vôbec. Matka sa preto dostáva do finančného stresu, kedy nevie s istotou potvrdiť, že potreby detí dokáže zabezpečiť aj na

ďalší mesiac. Deti sú v súčasnosti v starostlivosti matky, čo otec svojim konaním nijako nespochybuje. Na základe vyššie uvedených skutočností má matka za to, že osvedčila splnenie zákonných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia, keď opísala rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov, uviedla skutočnosti hodnoverne osvedčujúce dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a preukázala nevyhnutnosť dočasnej úpravy pomerov účastníkov, preto je dôvodné uložiť otcovi povinnosť prispievať na výživu detí sumou 160 eur mesačne jednotlivo. Otcove pomery podľa matky úhradu vyživovacej povinnosti v uvedenej výške umožňujú, čo potvrdzujú aj platby hradené otcom v predchádzajúcom období. Matka si uvedomuje, že neodkladným opatrením možno nariadiť platenie výživného len v nevyhnutnej miere, preto v petite návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nežiada výšku výživného na úrovni petitu meritórneho návrhu.

4. K svojmu návrhu matka pripojila rodné listy maloletých detí, oznámenie o uzavretí manželstva, úradný záznam o vykázaní z obydľia zo dňa 23.6.2023, uznesenie tunajšieho súdu č. k. 18C/17/2023-15 zo dňa 4.7.2023, uznesenie odvolacieho súdu sp. zn. 21Co/27/2023 zo dňa 8.8.2023, uznesenie tunajšieho súdu č. k. 33P/48/2023-20 zo dňa 10.8.2023 a elektronickú komunikáciu rodičov.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP (Civilného mimosporového poriadku), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 324 ods. 1 CSP (Civilného sporového poriadku), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Podľa odseku 2 vety prvej tohto ustanovenia, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej. Podľa § 332 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Podľa § 333 CSP, neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené. Podľa § 40 CMP, súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, aj vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

6. Procesným inštitútom, ktorý umožňuje bezodkladne poskytnúť ochranu porušeným alebo ohrozeným právam, je neodkladné opatrenie. Skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana i nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy musia byť aspoň osvedčené, nemusia byť zatiaľ dokázané. Osvedčenie (na rozdiel od dokazovania) znamená, že súd pomocou doložených dôkazných prostriedkov zisťuje len najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pod potrebou bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov sa rozumie stav vzťahov účastníkov, ktorý neznesie odklad. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia je dôležitá povinnosť súdu poskytnúť ochranu nielen tomu účastníkovi, ktorý sa jeho vydania domáha, ale tiež tomu, komu sa týmto návrhom ukladá nejaká povinnosť. Aj keď na osvedčenie práva na výživné podľa § 366 CMP sa vyžaduje preukázať schopnosti a možnosti povinného platiť výživné, nič na tom nemení, že výživné sa nariaďuje platiť len v nevyhnutnej miere, teda len na uspokojovanie základných osobných (životných) potrieb oprávneného.

7. Podľa § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov (2). Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30

% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona (3). Pri určení rozsahu ich vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (5).

8. Z návrhu matky mal súd za osvedčené splnenie zákonných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia, lebo zistil, že rodičia maloletých detí sú manželia a z ich zväzku pochádzajú tri maloleté deti M., V. a P., voči ktorým majú rodičia zákonnú vyživovaciu povinnosť. Inú vyživovaciu povinnosť nemajú. Toho času rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, otec si po vykázaní zo spoločného obydľia zabezpečil vlastné bývanie a matka spolu s deťmi býva v rodinnom dome v A.. Matka sa obáva, že nebude schopná bez určenia nevyhnutného výživného uhradiť základné poplatky za živobytie, z ktorého dôvodu môže prísť aj s maloletými deťmi o bývanie. Otec sa vyjadril, že im ďalej už prispievať nebude. Uvedené skutočnosti nasvedčujú naliehavosti a nevyhnutnosti určenia povinnosti otcovi súdom, aby platil časť výživného pre maloleté deti.

9. Lustráciou otca v Sociálnej poisťovni bol preukázaný jeho priemerný mesačný hrubý príjem (vymeriavací základ) za posledných 6 mesiacov vo výške 903 eur mesačne a obdobnou lustráciou matky zistil súd jej priemerný mesačný hrubý príjem (vymeriavací základ) za posledných 6 mesiacov vo výške 825,70 eur.

10. Súd otcovi neodkladne stanovil povinnosť platiť mesačné výživné na maloleté deti 2 x po 83 eur dvojčkám a raz vo výške 84 eur na staršie dieťa, teda skoro o polovicu nižšie ako navrhovala matka, lebo vychádzal zo zistených lustrácií rodičov a nevyhnutných potrieb detí, z ktorých prihladol na matkou uvádzané výdavky za obedy, družinu, stravu, dopravu a zdravotnú starostlivosť spolu na jedno dieťa vo výške cca 165 eur mesačne a z polovice ich uložil platiť otcovi. Táto suma výživného 250 eur mesačne na všetky tri deti predstavuje približne 27,5 % z doposiaľ zisteného hrubého príjmu otca, čo je takmer maximálna výška u povinného rodiča podľa súdnej praxe. Iný otcov príjem nateraz z listinných dôkazov nevyplýval. Matkin priemerný hrubý príjem je len o cca 77 eur nižší ako otcov, preto súd nevyhnutné výdavky na deti rozdelil medzi oboch rodičov rovnakým dielom. Matka tiež poberá prídavky na deti v celkovej sume 180 eur mesačne, z ktorých dokáže pokryť ďalšie potreby detí mimo tých, ktoré boli súdom posúdené ako základné. Maloleté dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni obidvoch rodičov, pričom je neprípustné, aby nieslo následky za neplnenie si vyživovacej povinnosti povinného rodiča. Súd má za to, že predbežne určené výživné vo veci zodpovedá preukázaným majetkovým pomerom rodičov a nevyhnutným potrebám detí.

11. Súd záverom zdôrazňuje, že uloženie povinnosti platiť výživné v stanovenej miere je len opatrenie dočasného charakteru a má slúžiť len v neodkladnom rozsahu. O riadnej výške bežného výživného môže súd rozhodovať až v konaní o veci samej (o rozvod manželstva, ktoré konanie ešte stále prebieha, resp. o úpravu pomerov manželov k deťom do rozvodu, ak by takéto konanie jeden z manželov inicioval), v ktorom bude dostatok priestoru na vykonanie náležitých dokazovaní za účelom stanovenia primeranej výšky vyživovacej povinnosti a ďalších úprav ohľadom starostlivosti súdu o maloleté deti.

12. Žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať. Opatrovníka súd ustanoví aj v prípadoch, ak maloleté dieťa nemá zákonného zástupcu alebo ak zákonný zástupca nemôže z vážneho dôvodu maloleté dieťa v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať. Funkcia opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený (§ 31 ods. 2, 3 a 4 veta druhá Zákona o rodine). Ak treba, aby za maloletého konal opatrovník súd na návrh ustanoví za opatrovníka najmä blízku osobu maloletého, u ktorej je predpoklad, že bude konať v záujme maloletého, ak s ustanovením súhlasí. Inak ustanoví za opatrovníka orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (§ 117 CMP).

13. Súd ustanovil maloletým deťom na ich zastupovanie v tomto konaní za opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny uvedený vo výroku príslušný podľa miesta ich bydliska, lebo nebola navrhnutá iná vhodná osoba, ktorá by s ustanovením súhlasila.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné podať na tunajšom súde v lehote 15 dní od jeho doručenia odvolanie. V odvolaní treba uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovú značku; ďalej proti ktorému rozhodnutiu odvolanie smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením.